

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vln. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitrste za enkrat 15 vln., za dvakrat 25 vln., za večkratno oglaševanje primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštne proste.

Vojska med Avstrijo in Srbijo!

Naš poslanik zapusti Srbijo. — Kralj Peter in prestolonaslednik bežita. — Srbski vojvoda Putnik ujet in zopet izpuščen.

Avstrija odklanja posredovalca. — Mir bo Avstrija narekovala v Nišu ali Kragujevacu. — Med našim vojaštvom veliko navdušenje. — Francija in Rusija se umikata.

Srbija ni hotela izpolniti naših zahtev! V sled tega je Avstrija pretrgala z njo prijateljske zveze in naš poslanik v Belgradu je v soboto po 6. uri zapustil Srbijo. Od tega časa se je začelo med nami in Srbijo vojno stanje.

Ako bi Srbija že ne imela nič drugega na vesti, kakor sokrivdo na umoru našega prestolonaslednika, bila bi njena dolžnost, da ponudi Avstriji vsako zadoščenje za tako razžalitev. Toda to ni bila niti edina krivda, ki jo je zagrešila Srbija proti nam. Skozi 6 let nas je neprestano vznemirjala ob naših mejah ter nam naredila velikansko škodo v našem gospodarskem razvoju. Vendar smo morali biti pripravljeni, in čeprav nismo imeli vojske, vendar smo morali plačevati neizmerno svote za vojaško pripravljenost. Tega nismo mogli več mirno prenašati! Sedaj ko se je prišel zraven strašen umor priljubljenega nam nadvojvode, je bila mera polna. Ali se Srbija prostovoljno poda na druga pota, ali pa jo z orožjem in silo prisilimo. Srbija si je izvolila zadnje!

Cela Avstrija stoji v tem važnem trenutku kakor en mož ob strani svojega presvitlega cesarja in slavne avstrijske armade, kateri izročamo mirnim srcem usodo naše države. Tudi mi Slovenci in Hrvatje, čeprav po jeziku in krvi sorodni srbskemu narodu, ne delamo v tem oziru nobene izjeme. Kdor žali Avstrijo, žali tudi nas! Katoliško naše prepričanje nam nalaga zvestobo do cesarja in Avstrije, in vsled tega niti trenutek nismo bili v dvomu, kaj je naša dolžnost.

Le Nemcem moramo povedati v tem resnem trenutku odkrito besedo. Avstrija in njen cesar ne nastopata proti Srbiji, ker so Slovani, ampak, ker so naši sovražniki. Ne gre se torej za boj proti Slovanom, ampak za boj proti sovražnikom. Naj bo kdor hodi. Slovan ali Nemeč, ako je naš sovražnik, potem je naša dolžnost, da sledimo klicu svojega cesarja. In mi Slovenci sedaj ne vprašamo, kakega rodu je naš nasprotnik, ampak mi izpolnjujemo brez ozira na vse okolnosti ono dolžnost, ki nam jo nalaga naša velika domovina Avstrija.

Naše oči se obračajo sedaj k Bogu! Prosimo ga, naj nam varuje sivolasega, mnogo skušanega vladarja, kateri se mora sedaj izpiti tudi ta bridki kelih. Res, vse pride nanj! Toda čim bolj ga vidimo trpeti in skrbeti, tem zvesteje in gorkeje se ga oklepajo naša srca in čutijo z njim. Prosimo pa Boga tudi za blagoslov, ki ga naj pošlje naši armadi. Naj ji da moč, pogum in zmago!

Prizadevanje velesil, da se spor med Avstrijo in Srbijo ne razširi.

Celi svet prešinja mrzlično razburjenje. Sedaj, ko so se vse velesile prepričale, da zahteva Avstrija nekaj samoumevnega, da hoče postaviti svoje razmer-

je do Srbije na zdravo podlago, si prizadevajo vse velesile, da bi ostal spor med Avstrijo in Srbijo omejen le na ti dve državi. V prvi vrsti si prizadeva Francija, da bi odvrnila Rusijo, naj se ne postavi zoper Avstrijo. To je tudi popolnoma umevno, kajti Francija smatra, da je slednji trenutek za svetovno vojsko zelo neugoden. Tudi Nemčija vpliva na Rusijo v tem smislu, da bi ostal spor med Avstrijo in Srbijo omejen le na ti dve državi. V teh prizadevanjih podpira posredujoče velesile dejstvo, da so avstrijske zahteve popolnoma upravičene in da jih mora celi omikani svet odobravati. Saj je Srbija sama v enem delu svojega odgovora priznala, da se morajo kot samobsebi umevne izpolniti, pripoznanje, ki je pa prišlo že prepozno. Če bi bila storila Srbija to, kar pravi pamet že vsakemu posamezniku, da je nekaj samobsebi umevnega, bi ne bilo nikoli prišlo tako daleč. Potem bi ne bilo treba zapustiti srbskemu kralju in njegovi vladi Belgrada in do vojske bi ne bilo prišlo. Na strani Avstrije se nahaja pravica in ta jo dela neizmerno močno. Naša stvar je pravična, to pripoznava celi svet, tega ne more tudi Rusija utajiti. Če bi hotela Rusija imeti svetovno vojsko, do česar pa menda ne bo prišlo, bi se to moralo bridko maščevati nad tistim, ki bi kaj takega povzročil. To ve naša ponosna armada, ki gre sedaj v boj, to vedo tudi vsi narodi od severne Češke do južne Dalmacije, od Alp do Karpat in čeprav so vsa ta ljudstva deljena na dve državni polovici, toda sedaj jih prešinja ena misel: Za čast države in za njenega vladarja.

Avstrija ostane trdna.

Od dobro poučene strani se poroča, da bi bilo vsako posredovanje Francije in Rusije na Dunaju popolnoma brezuspešno. Če bi bilo posredovanje mogoče, je potem edin pripraven prostor za to Niš ali Kragujevac v Srbiji. Srbija se mora brezpogojno udati.

Nadalje se poroča, da bo dolžnost Srbije, ako se sedaj uda, da povrne Avstriji vse one milijone, ki jih je naša država izdala za mobilizacijo. Če da sta Rusija in Francija Avstriji poročstvo, da se stroški naše dosedanje mobilizacije povrnejo — prej pa mora Srbija seveda še sprejeti naše zahteve — potem bi bilo mogoče, da bi Avstrija to posredovanje ne odklonila. Na vsak način je gotovo, da je posredovanje Francije in Rusije mogoče še le, ko smo mi v Srbiji in tedaj, če se poda Avstriji jamstvo za povrnitev mobilizacijskih stroškov.

Kralj Peter beži.

Najprej je zbežala iz Belgrada — kraljeva družina! Bilo je to že v soboto ob 1/3. uri popoldne. Ko je v soboto zbežala iz Belgrada kraljeva družina, se

je polastilo belgrajskega prebivalstva nepopisno razburjenje. Nekaj oseb, ki so bile očividno plačani agitatorji, je sicer poskusila s tem, da so klicali po mestu „živijo!“ kralju in prestolonasledniku, vzbudilo malo navdušenja; ljudstvo za to ni bilo razpoloženo. Ljudstvo je bilo ogorčeno radi tega, da sta se kralj in prestolonaslednik prva skrila in podala v varnost. Kljub vsej otožnosti in obupu Belgrajčanov se je jako veliko govorilo o sledečem dogodku. V poseben vlak, v katerem se je peljala kraljeva družina, so stopili kralj Peter, ki je bil popolnoma pobit; dalje prestolonaslednik Aleksander z neko nepoznano, lepo, mlado damo, prince Pavel in brat kralja prince Arzen. Toda prince Jurija, najstarejšega kraljevega sina in prejšnjega prestolonaslednika nikjer ni bilo. Že od petka popoldne ga niso v Belgradu več videli. Ali ljudstvo si je to kmalu raztolmačilo; vse je govorilo in je trdno prepričano, da je prince Jurij oni Milan ali Cigo Ciganovič, ki je poučeval morilce Principa, Čabrinoviča in Grabesa, kako se mečejo bombe in kako se strelja. In kaj je storil ta Cigo Ciganovič, da ga ne bi vjele avstrijske čete ter da ne bi bil poklican, zagovarjati se radi sokrivde na sarajevskem umoru? Zbežal je na Rusko, kjer bo pod napačnim imenom živel pri sorodnikih umrlega ruskega belgrajskega poslanika, Hartwiga.

Kaj se je že zgodilo?

Kolikor izvemo, se danes (ponedeljek) v ojsk a n i n a p o v e d a n a. Splon pa je sedaj, ko je naš poslanik odpotoval iz Belgrada, ni treba posebej napovedati.

Ali so naše čete čete že prekoračile meje, se ne ve. Ponoči (od nedelje na ponedeljek) se je po Mariboru razglasilo, da je Belgrad že zaseden. Obrnili smo se v Gradec, da se nam ni moglo reči, kaj je resnice na tem. Gotovo pa je, da so v Zemunu, avstrijskem mestu, ki leži nasproti Belgradu, slišali v Belgradu streljanje. Sumise, da je izbruhnil punt proti kraljevi rodbini, ki je tako sramotno pobežnila.

To so zadnje novice (ponedeljek predpoldan). Drugih važnih novic ni.

Francija zapušča Srbijo.

Francosko poslaništvo na Dunaju je izdalo nastednjo izjavo: Kar se tiče spora med Avstrijo in Srbijo, ni namen Francije, da bi se izpostavila za Srbijo. Seveda v slučaju, če bi bila Rusija napadena, bi bila zavčniška dolžnost Francije, da pomaga Rusiji. Toda pričakuje se in upati je, da ne bo prišlo tako

ni vagabundi s temno preteklostjo, vstali bodo tudi domači oderuhi in goljufi ter postali prav glasni, toda naloga pametnih je, da svarijo ljudi pred takimi posledicami ter jih pomirjajo.

Nesramnost slovenskih liberalcev.

Glasilo štajerske liberalne stranke, „Narodni List“, ki se tiska sedaj v oni ljubljanski tiskarni, kjer že več let sem veje srbskemu kraljestvu preprižan duh, ni zadovoljen z našo pisavo o Srbih. Pišemo baje o Srbih nizkotno in podlo. To je seveda laž, ampak „Narodni List“ se je poslužuje, ker si ne upa zapisati resnice. V oni, po veleizdajalstvu dišeči tiskarni v Ljubljani je gospodom neljubo, da pišemo tako, kakor se v resnih časih za poštene avstrijske državljane edino spodobi. Mi ne sovražimo srbskega naroda, cenimo njegovo nadarjenost, spoštujemo vse njegove vrline, toda dežele naše avstrijske države naj pustijo Srbi pri miru. Ako pa tega ne storijo, ako celo v naših mejah agitirajo za veleizdajalstvo, ako nam umorijo našega prestolonaslednika, ker je hotel ohraniti Avstrijo v tem obsegu, kakor je danes — potem moramo kot zvesti državljani tudi mi nastopiti proti njim. Njih politična stremeljenja so nam sovražna, in slovanska vzajemnost od nas ne zahteva, da bi morali odobravati vse, kar si Srbi zmislijo in hočejo. Liberalci seveda lanko godrnjajo in slepomišijo tudi sedaj, napol so avstrijski, napol nezadovoljni, kajti za njimi ne stoji ljudstvo. Naši zastavi pa sledi slovensko ljudstvo in mi nosimo zanj odgovornost. Zato mora biti naša politika posebno v teh resnih časih jasna, trezna in pametna. Tako je, ako trdno in nepremakljivo stojimo ob strani Avstrije in njenega cesarja. Vsaka druga politika bi vodila naše ljudstvo v propad in pogubo. Zato je skrbeti, da liberalni listi ne pridejo v nobeno slovensko hišo!

Strašno neurje.

Iz Št. Petra pri Mariboru se nam javlja:

Dne 23. t. m. je pridrvelo nad Št. Peter hudo neurje. Okoli 1. ure popoldne je nastal naenkrat strašen vihar, da še stari ljudje malo takšnih pomnijo. Najhuje so prizadete občine: Maločnica, Vodole, Hrenca in Celestrina. Na poti proti Gori je izruvalo celo drevo ter podrlo kapelo križevega pota, g. veleposestniku Bračkotu blizu farne cerkve je izruvalo silno veliko orehov, ki so bili močno polni. V Hrenci je pri škofovski viničariji podrlo jagned na hišo ter zlomilo vso streho. Pri hiši oskrbnika grofice Brandis v Celestrini je veter odnesel streho senene kope, ki je bila tako težka, da so jo štirje močni možje komaj vzdignili. Grozen je bil pogled na sadonosnike in vinograde. Trsovje leži vse križem, drevje, polno sadja, je polomljeno, setvina, kar je je še bilo na njivah, je razmetana po celi njivi. Le hvala Bogu, da ni bilo toče, ampak samo močen dež! Bog nas varuj hudega vremena! — Letina se še precej dobro kaže, samo vedno deževje nas je do sedaj zadrževalo pri delu. V vinogradih se kaže še srednja letina, grozdje in trsovje je zdravo. Sadja je po nekod še precej.

Iz Činžata se poroča: Vihar „vrtinec“ je napravil tukaj v četrtek, dne 23. t. m., ogromno škodo. Posebno prizadeti so posestniki Franc Korman, Avguštin Löschnig, najbolj pa Matija Blažej na Činžatu, kateremu je vihar na vseh poslopih odkril in deloma odnesel streho in tramovje. Par oralov gozda in sadonosnik je popolnoma uničen. Drevesa leže križem izravana in strena. Škoda se momentano ne da določiti, vendar imata Korman in Blažejškoda za mnogo tisočakov.

Iz Šmartina v Rožni dolini nam pišejo:

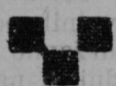
Dne 23. t. m. okrog enih popoldne je nastal tukaj strahovit vihar, pravi kraški orkan, kakoršnega že najstarejši ljudje ne pomnijo. Trajal je le dobrih 5 minut, a je naredil ogromno škodo. Prevrigel je več kozolev, izrul ali v sredini prežomil mnogo sadnega drevja; sadje, ki ga je letos pri nas itak malo, skoro docela otresel, posebno pa po gozdih zagospodaril, da kaj takega stari možje niso videli. Največje bore in smreke je na mestih izrul s koreninami; našli smo drevesca pol metra in še bolj debela, ki so čez sredino prelomljena. Med nevihto je silno pokalo in gromelo, dež se je vlił, toče je padlo le nekaj zrnice, a kakor rečeno, v dobrih petih minutah je bilo vse — storjeno. Na koruzi in v vinogradih je ravno tako velika škoda.

Novim naročnikom!

Kdor hoče izvedeti novice in poročila o vojski, naj si naroči naše liste. Naznanjamo pa že danes, da dobi list le tisti, ki obenem pošlje denar. Kdor list naroči le po dopisnici in nič denarja ne pošlje, lista ne dobi. Vsak, ki si želi naš list nanovo naročiti, naj torej kupi poštno nakaznico in nam po nji pošlje nakaznino. Ob robu nakaznice naj napiše svoje ime in obenem pristavi: **nov naročnik**. Stem nam olajša delo. Slov. Gospodar stane celo leto 4 K, četrť leta 1 K, od zdaj do novega lela 1 K 80 v. Na vprašanja glede naročnine upravnistvo radi ogromnega dela ne bo odgovarjalo. Tudi položnice se novim naročnikom zdaj ne bodo pošiljale.

Spodnještajerska ljudska posejilnica v Mariboru

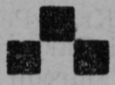
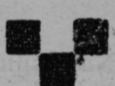
registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poš. br. 97.078 na razpolago. Rentni davek plača posejilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 6%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posejilnica v svoje last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posejilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsake ure in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. **Pojasnila se dajejo** in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posejilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalni obreški, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge letodarje.

Za viš. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, rasglase, plačilne predpise, prejema potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, mesajice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posejilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računake zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za kromarje in prireditelje veselo: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, partu in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v različnih okrasih in z modernimi okvirji po jako niskih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedelje od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 5% od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne položnice št 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 1/2 do 6%, na vknjižbo in poroštvo po 6%, na menice po 6 1/2%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača same koleke.